

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

ректори Муассисаи давлатии
таълимии «Донишгоҳи давлатии
Хучанд ба номи академик
Бобочон Ғафуров»
дотсент Набизода М.С.

«12» 02 соли 2026-ум

**ХУЛОСАИ
КАФЕДРАИ ЗАБОНИ ТОҶИКИИ
МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ТАЪЛИМИИ
«ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ХУЧАНД БА НОМИ АКАДЕМИК
БОБОЧОН ҒАФУРОВ»**

Диссертатсияи Шарипова Шаҳзода Мирзоғаниевна таҳти унвони «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.14. Забонҳои типологӣ ва муқобилавӣ) дар кафедраи забони тоҷикии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» иҷро шудааст.

Шарипова Шаҳзода Мирзоғаниевна соли 2004-ум ба ихтисоси забони англисӣ ва арабии Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров дохил шуда, онро соли 2009-ум хатм намуд.

Номбурда соли 2019 (Ф.№ 06 аз 08.01.2020 с.) ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» қабул гардидааст.

Мавзуи диссертатсия дар Шурои олимони Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» санаи 07.05.2025, қарори №11 тасдиқ карда шуда, роҳбари илмӣ доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забони тоҷикии факултети филологияи тоҷики Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии

Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» Ҳасанзода Абдуҷамол Ашраф таъйин карда шудааст.

Дар ин давра имтиҳонҳои номзадиро пурра бо баҳои «аъло» (Забони хориҷӣ (олмонӣ) – «аъло», Таърих ва фалсафаи илм – «аъло», Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқобилавӣ – «аъло») супоридааст (Шаҳодатномаи № 121).

Диссертатсияи Шарипова Шаҳзода Мирзоғаниевна таҳти унвони «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» аз «29» январи соли 2026, №6 муҳокима гардидааст. Ба диссертатсия аз ҷониби муқарризон баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудихо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзуи «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» чунин хулоса қабул карда шуд:

Мутобиқати диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ. Мавзуи диссертатсия «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илм аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.14. Забонҳои типологӣ ва муқобилавӣ) мувофиқат мекунад. Дар забоншиносии хориҷиву ватанӣ калима ва хусусиятҳои маъноии он солҳост, ки мавриди пажӯҳиши муҳаққиқон қарор гирифтааст. Аҳли таҳқиқ дар осори худ кӯшидаанд, ки ба ҷиҳатҳои печидаи ин масъала равшанӣ андозанд, сабабҳои ба маънои мухталиф соҳибгардии вожаҳоро ошкор намоянд, омилҳои сермаъно шудани баъзе унсурҳои луғавӣ ва маҳдудмаъно гаштани иддаи дигарро ҷустуҷӯ ва ҳаллу фасл кунанд.

Алоқаи мавзуи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Диссертатсия дар доираи Барномаи

«Рушди забони давлатӣ барои солҳои 2020-2030»-юми Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Барномаи илмӣ кафедраи забони тоҷикӣи МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров», ки «Масъалаҳои мубрами забоншиносии тоҷик» унвон дорад, омода гардидааст.

Мутобикати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба мухтавои диссертатсия ва автореферат. Интишороти довталаб ба талаботи сархати якуми Тартиб додани дараҷаи илмӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, № 267) мутобикат мекунад. Ба ҷуз ин диссертатсияи мазкур бо мавзуи илмӣ-таҳқиқотӣ ва талаботи асосии барномаҳои давлатӣ, концепсияҳои миллий ва нақшаҳои стратегӣ амсоли «Барномаҳои рушди забони давлатӣ барои солҳои 2020-2030» (аз 28.11. 2020, таҳти № 647), «Барномаи давлатии такмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» (аз 30.08.2019, таҳти №438), Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техникӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» (аз 26.09.2020, таҳти № 503) , барномаи корҳои илмӣ-тадқиқотии кафедраи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавӣ ва кафедраи забони тоҷикӣ робитаи зич дорад.

Мавҷудияти санади татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истехсолот ё имконияти тадбиқ намудани онҳо: - натиҷаҳои онро метавон ҳангоми таълифи дастурҳои таълимӣ –методӣ ба донишҷӯёну магистрантони мактабҳои олии ҷумҳурӣ пешниҳод кард. Инчунин маводди диссертатсия метавонад дар ҷараёни тадриси фанҳои интихобии марбут ба забон ва услуби Мавлавӣ, робитаи забонҳои тоҷикиву англисӣ ва маъношиносии таърихӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шавад.

Саҳми довталаб дар иҷрои таҳқиқи диссертатсия. Муайян карда шудани теъдод ва хусусиятҳои корбурди вожаҳои сермаъноии исмӣ дар «Маснавии маънавӣ» метавонад барои равшан гардидани забону услуби

Мавлавӣ дар мисоли ин гуна унсурҳои луғавӣ мадад расонида, нақши муаллифи асарро дар такомули таркиби луғавии забони ниёгон муайян намояд. Натиҷаҳои таҳлил метавонад ба сифати замина ба пажӯҳишҳои минбаъдаи илмию назариявӣ хидмат кунад. Дар партави бардоштҳо аз андешаҳои пажӯҳишгарони ватанию хориҷӣ асоси заминаҳои амалию назариявии таҳқиқи диссертатсиониро мушаххас намуда, усулҳои муосири таҳқиқи семасиология истифода шудааст ва дар заминаи маводди «Маснавии маънавӣ», ки муҳаққиқ ва мутарҷими англис Р.Николсон ба забони англисӣ тарҷума карда, вижагиҳои сермаъноии вожаҳои исмӣ ошкор гардида, усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ нишон дода шудааст.

Диссертатсияи Шарипова Шаҳзода Мирзоғаниевна дар мавзӯи «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» таҳия шуда ба ихтисоси интихобшуда пурра мувофиқат мекунад.

Диссертатсияи Шарипова Ш.М. аз муқаддима, се боб, хулоса ва феҳристи адабиёти истифодашуда мебошад.

Вобаста ба мавзӯ ва масоили таҳқиқи диссертатсионӣ 13 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 7 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ ба феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда, интишор гардидааст.

Мундариҷаи асосии таҳқиқ аз рӯйи мавзӯи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

I. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1. Шарипова Ш. М. Мулоҳизаҳо дар бораи вижагиҳои тарҷумаи ҷф «Маснавии маънавӣ» ба забонҳои русию англисӣ [Матн] // Ахбори ДДҲБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ). - 2019. - (№2 (78)). -С. 95-105.

2. Шарипова Ш. М. Феълҳои содаи сермаъноӣ тоҷикӣ дар «Маснавии Маънавӣ» ва вижагиҳои тарҷумаи онҳо ба забонҳои русӣ тоҷикӣ [Матн] // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / Ш. М. Шарипова. - 2021. - №1(86). - С. 70-80.
3. Шарипова Ш. М. Вижагиҳои қорбасти исмҳои сермаъноӣ бемуодили тоҷикӣ дар забонҳои русӣ ва англисӣ [Матн] // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ / Ш. М. Шарипова. - 2021. - №3 (92). Душанбе, – С. 136-142.
4. Шарипова Ш. М. Мулоҳизаҳо дар бораи исмҳои сермаъноӣ қушнашудаи тоҷикӣ ва тарзҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар намунаи «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Румӣ) [Матн] // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ / Ш. М. Шарипова, А. Ҳасанзода. - 2022. - №2. –С. 15-22.
5. Шарипова Ш. М. Усулҳои тарҷумаи исмҳои сохтаи бо пасванди -ӣ ташаккулефтаи «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ ба забони англисӣ // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / Ш. М. Шарипова. - 2024 - №2. – С. 132-138.
6. Шарипова Ш. М. Усулҳои тарҷумаи вожаҳои аслии тоҷикии сермаъноӣ «Маснавии маънавӣ» ба забони англисӣ // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва иқтисодӣ / Ш. М. Шарипова. -2025. -№1/1 (131). – С. 134-140 .
7. Шарипова Ш. М. Вижагиҳои тарҷумаи калимаҳои иқтибосии арабии сермаъноӣ «Маснавии маънавӣ» ба забони англисӣ // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / Ш. М. Шарипова. - 2025. -№2 (103). – С.139-145.

II. Мақолаҳо дар дигар нашрияҳо:

8. Шарипова Ш. М. Тавсифи муқоисавии майдонҳои лексикӣ семантикӣ концепти «хурсандӣ» дар забонҳои англисӣ тоҷикӣ [Матн] // Аз Ҳазорчашма то Чикаго. Маҷмӯи конфронси илмӣ бахшида ба 70-солагии дотсенти кафедраи методикаи таълими забонҳои хориҷӣ

Алиҷон Бойматов / Ш. М. Шарипова, М. А. Сидикова. - 2017. –С. 154-157.

9. Шарипова Ш. М. О понятии «сравнение», его видах и функциях в таджикском и английском языках [Матн] // Саодати рӯзгор. Маводди конференсияи илмӣ бахшида ба «Солҳои 2019-2021 – Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ», «70-солагии дотсенти кафедраи фонетика ва лексикологияи забони англисӣ Неъматуллоева М. Н.» / Ш. М. Шарипова, М. А. Сидикова. - 2019. - №9. - С. 343-352.

10. Шарипова Ш. М. Вожаҳои макон ва ҷойро ифодакунанда дар забони англисӣ [Матн] (Tajik words labeling place and location in english) // Scientific Publishing center. Interconf. France / Sh. M. Sharipjva, N. A. Hikmatulloeva. -2021. - С. 322-325.

11. Шарипова Ш. М. Навъҳои асосии иқтибосҳо [Матн] (The main types of borrowings) // Scientific Publishing center. Interconf. Конференсияи байналмилалӣ. Монтеррей Мексико, 18-19 December / Sh. M. Sharipjva, N. A. Hikmatulloeva. - 2021. – С. 286-289.

12. Шарипова Ш. М. Чанд мулоҳиза дар бораи як воҳиди фразеологӣ // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / Ш. М. Шарипова. -2022. -№1 (90). – С.132-141.

13. Шарипова Ш. М. Хусусиятҳои истифодаи калимаҳои иқтибосӣ дар тарҷумаи К. Чайкин дар «Бӯстон»-и Саъдӣ // Ахбори ДДХБСТ (силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ) / Ш. М. Шарипова. -2023. -№ 3 (96). – С. 111-120.

ҶАЛАСА ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Шарипова Шаҳзода Мирзоғаниевна дар мавзӯи «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илм аз рӯйи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.14. Забонҳои типологӣ ва муқобилавӣ) қори таҳқиқии анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Шарипова Шаҳзода Мирзоғаниевна дар мавзуи «Таҳлили қиёсии исмҳои сермаъно ва усулҳои тарҷумаи онҳо ба забони англисӣ (дар асоси маводди «Маснавии маънавӣ»-и Ҷалолуддини Балхӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯи ихтисоси 6.2. Филология (6.2.14. Забонҳои типологӣ ва муқобилавӣ) барои ҳимоя дар шӯрои диссертатсионии дахлдор тавсия дода шавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи забони тоҷикии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» аз 29.01.2026, суратҷаласаи №6 қабул гардидааст.

Дар ҷаласаи кафедра иштирок доштанд: ҳамагӣ – 13 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: **тарафдор** – 13 нафар, **зид** – нест, **бетараф** – нест.

Раиси ҷаласа:

Мудирӣ кафедраи забони тоҷикии МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров»

номзади илмҳои филологӣ, дотсент: Раҳматзода Ш.А.

Тел.: (+992) 92-915-04-39.

E-mail: rahmatzoda74@inbox.ru.

Котиби ҷаласа:

Муаллими калони кафедраи забони тоҷикии МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров», номзади илмҳои филологӣ:

Тел.: (+992) 92-736-02-27.

E-mail: hna.n@bk.ru.

Ҳусанбоев Н.А.

«Имзоҳои Раҳматзода Ш.А. ва Ҳусанбоев Н.А.-ро тасдиқ мекунам»:

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси МДТ-и «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров»:

Сайдуллозода З.С.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, вил. Суғд, ш. Хуҷанд, гузаргоҳи Б.Мавлонбеков, 1.

Тел.: (+992) 92-805-70-07; E-mail: zarrina_14.10.70@mail.ru.

«30» январи соли 2026-ум.